

OSTRAVSKO-OPAVSKÁ DIECÉZE

METODICKÝ MATERIÁL PRO MLADŠÍ ŽÁKY

CÍLE

Žák

- systematizuje své poznatky o místní církvi (farnosti a diecézi), vybere nejdůležitější informace z digitálního zdroje (webové stránky)
- své poznatky zpracuje pomocí vybrané aktivity

CÍLOVÁ SKUPINA

Žáci 4. a 5. tříd ZŠ

ČASOVÝ ROZSAH

Jedna vyučovací hodina (45 minut), pokud má skupina více než 10 žáků, je třeba počítat s časem až 60 minut.

POMŮCKY

- Mapa diecéze rozstříhaná na jednotlivé díly (podle počtu žáků)
- Komiks pro každého žáka (příp. pro dvojici žáků)
- Powerpointová prezentace
- Pracovní listy

METODICKÝ POSTUP

ÚVODNÍ AKTIVITA

Metoda: skládání obrazu

Pomůcky: mapa diecéze rozstříhaná na kusy (podle počtu žáků ve skupině) v košíku

Vyučující předem připraví do košíku rozstříhanou mapu diecéze. Pak žáky přivítá a vyzve je, aby si každý z nich z košíku vytáhl kousek obrázku. (Pokud je skupina malá, nechá vyučující košík kolovat tolikrát, až si žáci rozeberou všechny kousky skládačky). Pak vyučující žáky vyzve, ať se pokusí podle své části obrazu odhadnout, jaký bude celek. Nechá žáky odpovídat a potom je vyzve, aby se pokusili obraz společně složit.

Po složení obrazu vyučující vyzve žáky, aby si složený obraz prohlédli. **Dokáží na něm najít město, kde žijí (přibližně)? Byli v některém z měst, která jsou na mapě zapsána? Poznávají, jaké území složená mapa zobrazuje? Území na mapě zobrazuje Moravskoslezský kraj, ale zahrnuje také okres Jeseník, který je součástí kraje Olomouckého. Mapa zobrazuje území Ostravsko-opavské diecéze.¹ Je to diecéze, v níž žijeme, ke které náleží i naše farnost a tato naše diecéze letos slaví 20 let své existence. V dnešním setkání se s ní seznámíme blíže.**

TÉMA: OSTRAVSKO-OPAJSKÁ DIECÉZE – NAŠE CÍRKEV

Metoda: práce s komiksem

Pomůcky: komiks pro každého žáka (příp. pro dvojici žáků)

Vyučující postupuje při práci s komiksem podle jednotlivých stránek. Následující popis zahrnuje informace k jednotlivým snímkům. Vyučující je přizpůsobí možnostem a potřebám své skupiny žáků. Každou stránku komiksu může vyučující uvést motivační otázkou (úkolem).

1. stránka (snímek č. 2): představení dětí, vysvětlení aktivit (popis, seznámení s tématem každé stránky a úkol pro žáky)
2. stránka (snímek č. 3): OSTRAVSKO-OPAJSKÁ DIECÉZE, JEJÍ MAPA A ZNAK

¹ Diecéze je „část církve, která je svěřena do pastýřské péče biskupovi“ (srov. CIC 369) a je „vymezena určitým územím tak, že zahrnuje všechny věřící, kteří přebývají na tomto území“ (CIC 372).

Motivační úkol: **Uvedte příklad instituce, která má svůj znak nebo logo.** Jakou má logo nebo znak funkci?

Např. fotbalová mužstva, automobilové firmy, stát a jeho instituce. Jsou to symboly, které instituci reprezentují.

Ostravsko-opavská diecéze je nejmladší diecézí Moravské církevní provincie. Byla založena 30. května 1996 bulou *Ad Christifidelium spirituali* papežem Janem Pavlem II. Zaujímá území Moravskoslezského kraje a okresu Jeseník.

Znak diecéze – v modrém štítu polcený heraldický kříž, vpravo červeno-stříbrně šachovaný, vlevo zlatý. Na štítu mitra. Za štítem pokosem zlatá berla, závitem ven, a pošikem zlatý procesní kříž, který připomíná patrocinium katedrály Božského Spasitele i kříž, jako symbol nové evangelizace. Barevnost erbu je odvozena z barev znaků většiny území, na kterém se diecéze rozprostírá.²

Na mapce ČR v horní části stránky je barevně vyznačena Moravská církevní provincie³ a zvláště Ostravsko-opavská diecéze.

Základní údaje o diecézi⁴:

Rozloha	6 150 km²	
Počet obyvatel	více než 1, 2 mil.	To je přibližně počet obyvatel Prahy
Počet katolíků	více než 420 000	To znamená asi každý třetí obyvatel.
Počet děkanátů	11	Do kterého děkanátu patří naše farnost?
Počet farností	276	Jak se jmenuje naše farnost?
Počet kostelů a kaplí	580	Kolik jich je v naší farnosti?
Počet kněží	198	Jak se jmenuje náš pan farář?

3. stránka (snímek č. 4): **ZAJÍMAVÁ NEJ...**

Motivační úkol: **Která dvě pohoří leží na území ostravsko-opavské diecéze?**

Tato stránka obsahuje fotografie nejvyšších hor na území diecéze a také obcí, které jsou položeny na „okrajích“ diecéze. Děti mají za úkol doplnit názvy obcí. Stránka je doplněna fotografiemi některých kulturních památek, které jsou na území diecéze (hřbitov v Bílé Vodě, kaple sv. Cyrila a Metoděje na Radhošti a barokní křížová cesta v Rudě u Rýmařova).

Pozn. Nejsevernější obec diecéze je zároveň obcí nejzápadnější.

Řešení úkolu:

Nejvyšší hora Hrubého Jeseníku	Praděd
Nejvyšší hora Moravskoslezských Beskyd	Lysá hora
Nejseverněji položená obec diecéze	Bílá Voda
Nejvýchodněji položená obec diecéze	Bukovec
Nejjihněji položená obec diecéze	Bílá

² Srov. <http://www.doo.cz/dieceze/o-diecezi.html>

³ Církevní provincie je vysoká územně správní jednotka církevní správy. Římskokatolická církev v České republice je rozdělena na dvě církevní provincie – českou a moravskou.

⁴ Údaje jsou obsaženy ve Výroční zprávě Biskupství ostravsko-opavského za rok 2014.

4. stránka (snímek č. 5): **NEJVÝZNAMNĚJŠÍ KOSTELY**

Motivační otázka: **Komu je zasvěcen náš farní kostel?**

Katedrála je hlavním chrámem v sídle biskupa. Je v ní umístěn **biskupský sedes (katedra)**. Katedrální chrám se nazývá též **dómem**. V ostravsko-opavské diecézi je katedrálou chrám **Božského Spasitele v Ostravě**. Odehrávají se v ní všechny významné okamžiky života diecéze. V katedrále také biskup prožívá ve společenství věřících nejdůležitější křesťanské svátky, při liturgii Bílé soboty uděluje katechumenům svátost křtu, na Slavnost Seslání Ducha svatého biřmuje mladé věřící a každoročně koncem června světlí nové kněze. Chrám byl vystavěn v letech 1883 až 1889 na základě návrhů olomouckého diecézního architekta Gustava Meretty, který se nechal inspirovat římskou bazilikou Santa Maria Maggiore. Katedrála je **67 metrů dlouhá, 29,8 metrů široká a věže dosahují výšky 64 metrů**. Vnitřní prostor může pojmout až **4000 lidí** a je druhý největší na Moravě – hned po velehradské bazilice. Návštěvníka kostela zaujme kazetový strop, sochařská díla v průčelí a oltář z roku 1954. Impozantní je zejména průčelí chrámu a za povšimnutí stojí také ztvárnění křížové cesty po obvodu kostela. V roce 2015 byla dokončena generální oprava katedrály a 22. 11. 2015 ji biskup František Václav Lobkowicz při slavnostní bohoslužbě znovu otevřel.⁵

Konkatedrálou⁶ se po zřízení nové diecéze stal farní **kostel Nanebevzetí Panny Marie v Opavě**. Biskup v konkatedrále uděluje kandidátům kněžství jáhenské svěcení. Kostel vybudoval Řád německých rytířů **ve třetí čtvrtině 14. století**. Stavba s mohutnou příkrou střechou, jižní věží – v dolní části raně gotickou, zakončenou barokní laternou a nedokončenou severní věží s cimbuřím – je ukázkou slezské gotiky.

Po požáru v roce 1758 byly klenby lodi i vnitřní zařízení kostela barokizovány. Autorem sochařské výzdoby je Jan Schuber, obrazové Ignac Raab, F. I. Leichert a opavský malíř Ignác Günter. V kvalitě provedení vyniká také mramorový náhrobek pro Karla Lichtenštejnského z roku 1767 od Jiřího Lehnera.⁷

5. stránka (snímek č. 6): **PRVNÍ BISKUP**

Motivační otázka: **Jak se nazývá římský biskup a jak se jmenuje?**

Diecézní biskup je nejvyšším představeným diecéze a biskupství, nástupce apoštolů, který je jmenován Svatým otcem, jako nejvyšší autoritou církve. Biskup řídí prostřednictvím diecézní kurie celou diecézi, především ve vedení pastorační činnosti, ve výkonu správy diecéze a ve výkonu moci soudní. Biskup je v dané diecézi nejvyšší církevní autoritou a podléhá pouze papeži. K zajištění úkonů, vyplývajících z církevních i světských zákonů, zřizuje biskup řadu úřadů, souvisejících s naplněním jeho poslání.

Mons. František Václav Lobkowicz, OPraem

byl 30. 5. 1996 jmenován papežem Janem Pavlem II. prvním sídelním biskupem ostravsko-opavské diecéze.

Životopis

Narodil se 5. 1. 1948 v Plzni. Na kněze byl vysvěcen 15. 8. 1972 v Praze.

Papežem Janem Pavlem II. byl 17. 3. 1990 jmenován titulárním biskupem v Catabum Castra⁸ a **světícím biskupem pražské arcidiecéze**.

Biskupské svěcení přijal 7. 4. 1990 v **Praze**. Dne 30. 5. 1996 byl jmenován prvním diecézním biskupem založené **ostravsko-opavské diecéze** a 31. 8. 1996 slavnostně uveden do úřadu v katedrále Božského Spasitele v Ostravě.

Biskupské heslo: **Pro Vita Mundi – Za život světa (Jan 6,51).**⁹

Diecézní biskup Mons. Martin David

⁵ Srov. <http://www.doo.cz/dieceze/katedrala.html>

⁶ Konkatedrála bývá zřízena, pokud má biskup dvě sídla (např. Ostrava a Opava)

⁷ Srov. <http://www.doo.cz/dieceze/konkatedrala.html>

⁸ Bývalá diecéze na území dnešního severního Alžírsko.

⁹ Srov. <http://www.doo.cz/biskupstvi/biskup.html>

Martin David se narodil 15. srpna **1970** v Čeladné (okr. Frýdek-Místek) a vyrůstal v obci Ženkla (okr. Nový Jičín). Má tři sourozence, bratra a dvě sestry. Po maturitě na Středním odborném učilišti strojírenském v Kopřivnici začal pracovat jako mechanik strojů a zařízení ve Státním podniku Tatra Kopřivnice. V letech 1989–1990 absolvoval základní vojenskou službu a po ní až do roku 1993 pracoval v kopřivnické Tatře.

Od roku 1991 začal při zaměstnání dálkově studovat teologii na Cyrilometodějské teologické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci, kde byl v roce 1994 přijat k dennímu studiu teologie. Po ukončení studia v roce 1999 nastoupil jako jáhen ve funkci prefekta do Teologického konviktu v Litoměřicích. **24. června 2000 přijal v katedrále Božského Spasitele v Ostravě z rukou biskupa Františka Václava Lobkowicze kněžské svěcení.**

Jako farní vikář poté působil ve farnosti u konkatedrály Nanebevzetí Panny Marie v Opavě. V roce 2002 byl jmenován administrátorem farnosti Stěbořice a excurrento administrátorem farnosti Hlavnice. Od roku 2000 do roku 2007 byl také pověřen službou kaplana pro mládež v děkanátu Opava. V roce 2008 jej biskup František Václav Lobkowicz jmenoval generálním vikářem ostravsko-opavské diecéze. Dne 12. ledna 2012 udělil papež Benedikt XVI. Martinu Davidovi čestný titul Kaplan Jeho Svatosti (Monsignor).

7. dubna 2017 jmenoval papež František Mons. Martina Davida pomocným biskupem ostravsko-opavským a titulárním biskupem Tucca di Numidia. **Biskupské svěcení přijal 28. května 2017.** Hlavním světitelem byl biskup František Václav Lobkowicz a spolusvětiteli olomoucký arcibiskup Jan Graubner a brněnský biskup Vojtěch Cikrle. Jeho biskupské heslo je *Verbum caro factum est* (Slovo se stalo tělem, Jan 1,14).

1. června 2020 byl pomocný biskup ostravsko-opavské diecéze Mons. Martin David jmenován apoštolským administrátorem „*sede plena et ad nutum Sanctae Sedis*“ téže diecéze dekretem Kongregace pro biskupy. Po úmrtí biskupa Františka Václava Lobkowicze, 17. února 2022, se stal jejím apoštolským administrátorem („*sede vacante*“).

1. července 2023 jmenoval papež František biskupa Martina Davida sídelním biskupem Diecéze ostravsko-opavské. Úřadu se ujal 31. srpna 2023.¹⁰

6. stránka (snímek č. 7): **PATRONI DIECÉZE**

Motivační otázka: **Kdo je Tvým křestním patronem?**

Řešení úkolu¹¹:

Svatá Hedvika Slezská	5
Blahoslavený Metoděj Dominik Trčka	3
Svatý Jan Sarkander	2
Svatý Melichar Grodecký	1
Blahoslavená Marie Antonína Kratochvílová	4

7. stránka (snímek č. 8): **POUTNÍ MÍSTA**

Motivační otázka: **Byli jste někdy na pouti s rodiči nebo s farností? Kde?**

V ostravsko-opavské diecézi nacházíme řadu poutních míst, která se stala nevyčerpatelným zdrojem duchovního osvěžení pro statisíce poutníků, kteří tato místa navštěvují po staletí. Generace poutníků si zvláštním způsobem oblíbily zejména

¹⁰ Srov. <https://doo.cz/biskupstvi/biskupsky-urad/diecezni-biskup/>

¹¹ Srov. <http://www.doo.cz/dieceze/svati-dieceze.html>

mariánská poutní místa. Ne náhodou patří mariánské svatyně v ostravsko-opavské diecézi k nejnavštěvovanějším chrámům. Poutní místa diecéze se stávají vyhledávaným cílem nejen poutníků, ale také turistů, kteří obdivují architektonické skvosty našich předků.

Frydek – Bazilika Navštívení Panny Marie – nejvýznamnější dominanta Frýdku-Místku stojí na severozápadní straně města na mírném návrší, lidově zvaném Vápenky. V místech, kde se dříve pátilo vápno, stojí velkolepá pozdně barokní bazilika Panny Marie z roku 1759. Na jejím hlavním oltáři je uctívána metr vysoká tmavošedá pískovcová socha Panny Marie, která je paladiem zdejšího kraje. Poutní kostel nebyl v den posvěcení dostavěn a byl v dalších letech postupně dokončován. Věže byly hotovy až v roce 1777, resp. 1793. Varhany pocházejí z roku 1763 a měly 32 rejstříků. V původní skříni je v současnosti nástroj firmy Rieger z roku 1894. Roku 1999 byl poutní kostel Navštívení Panny Marie prohlášen papežem Janem Pavlem II. za *basiliku minor*¹². Poutní chrám ve Frýdku je jedinou bazilikou v naší diecézi. Stejně jako před třemi sty lety je i dnes toto poutní místo častým cílem poutníků. V ostravsko-opavské diecézi patří mezi největší poutní místa a pravidelně se zde konají poutě za nová kněžská a řeholní povolání.¹³

Zlaté Hory – poutní kostel Panny Marie Pomocné (Maria Hilf) - vznik tohoto místa se datuje do období třicetileté války. Do lesů se před vojáky ukryla těhotná Anna Tannheiserová. Bezpečí našla na místě zvaném Boží dar, kde porodila syna Martina. Chlapec prožil život jako vážený muž a stal se radním ve Zlatých Horách. Obraz Bohorodičky, který v místě narození svého otce zavěsila v roce 1718 jeho dcera Dorota Weisová, začal brzy přitahovat poutníky z okolí. A s ochranou nenarozeného života je spojováno poutní místo i dnes. V kostele se pravidelně modlí k Matce Boží za ochranu rodin, aby se staly svatyněmi života, za ochranu nenarozených dětí a sblížení národů, které si v minulosti ubližovaly.¹⁴

Hrabyně – poutní kostel Nanebevzetí Panny Marie – tradicí v Hrabyni se staly Mariánské slavnosti, a to již od 18. století. Samotný vznik Hrabyně není přesně znám, první ověřený záznam o Hrabyni pochází z roku 1377, existují však dvě legendy o vzniku obce spojené s poutní tradicí a slávou poutního kostela Nanebevzetí Panny Marie.

Podle první byl obraz Panny Marie v době válek ukryt neznámým cizincem v hustém hloží na místě dnešního kostela. Ten se patrně pro nemoc či úmrtí nemohl pro obraz vrátit. Později byl obraz objeven pasákem vepřů, který zde hledal zaběhlé stádo.

Druhá pověst vypráví, že místem zvaným *Hrabín* projížděl sedlák Hruška z Plesné, který vezl těžký náklad a nemohl s ním překonat prudký hrabyňský kopec. Na voze zrovna spal jeho syn. Aby koním ulehčil, shodil synka na zem tak nešťastně, že ho zabil. Pod dojmem hrůzného činu vykonal kající cestu do Říma, kde požádal papeže o rozhřešení. Papež mu je udělil a současně mu dal obraz Panny Marie, aby na místě, kde zabil svoje dítě, postavil kapli a do ní zavěsil obraz. Po návratu nechal zbudovat v místě svého činu kapli, přestěhoval se na vrch Hrabín spolu se svou ženou a stali se prvními obyvateli tohoto místa. Záhý se zpráva o postavení kapličky rozšířila v širokém okolí a Hrabyně se stala poutním místem. V roce 1497 zde byl vysvěcen dřevěný kostel.

V roce 1721 dal vystavět Arnošt Matyáš Mitrovský nový, kamenný kostel a hrabyňští touto stavbou získali prostornou svatyni s věží a třemi oltáři. Dnešní podobu a význam poutního místa získal kostel za působení vlasteneckého kněze P. Jana Böhma v letech 1863 až 1886. Na hrabyňské pouti přicházeli poutníci z celého Slezska, severní Moravy i ze Slovenska. Dnes je okolí kostela upraveno jako veřejný park.

V kostele Nanebevzetí Panny Marie v Hrabyni se na hlavním oltáři nachází uctíváný obraz Matky Boží s Ježíškem, silně postříbřený, který ikonograficky připomíná obraz Matky Boží Čenstochovské. Na vítězném oblouku v kostele je malba vítání poutníků farářem Böhmem a historie hrabyňského obrazu podle jedné z pověstí.¹⁵

8. stránka (snímek č. 9): **SLUŽBA SVĚTU**

Motivační otázka: **Kde ve vašem okolí je nejbližší církevní škola (charitní dům)?**

Biskupství ostravsko-opavské je zřizovatelem osmi škol a školských zařízení (CZŠ a MŠ Přemysla Pittra v Ostravě, CZŠ sv. Ludmily v Hradci nad Moravicí, CZŠ sv. Zdislavy v Kopřivnici, Střední pedagogické a Střední zdravotnické školy sv. Anežky České v Odrách, Biskupského gymnázia v Ostravě, ZUŠ duchovní hudby ve Frýdku-Místku, Střediska volného času Don Bosko

¹² *Basilica minor* (lat.) - bazilika menší. Čestný titul propůjčený významnému kostelu.

¹³ Více na: <http://www.doo.cz/dieceze/poutni-mista/frydek-bazilika-navstiveni-panny-marie.html>

¹⁴ Více na: <http://www.doo.cz/dieceze/poutni-mista/zlate-hory-maria-hilf.html>

¹⁵ Více na: <http://www.doo.cz/dieceze/poutni-mista/hrabyne-poutni-kostel-nanebevzeti-panny-marie.html>

v Havířově a Dětského domova sv. Marie Antoníny v Řepišti). Tady církev slouží v oblasti výchovy a vzdělávání dětí a mládeže. Další velkou oblastí služby světu je práce v oblasti charity, diecézní charita má své zastoupení ve všech větších městech. Na fotografiích tuto službu zastupuje hospic sv. Lukáše v Ostravě, Charitní dům sv. Františka a fotografie klientů nízkoprahového zařízení Benedikta Labre v Ostravě.¹⁶

9. stránka (snímek č. 10): **DIECÉZE – TO JSME MY**

Motivační otázka: **Dokážete popsat, kdo je zachycen na fotografiích?**

Fotografie:

Tříkrálová sbírka

Diecézní setkání seniorů

Den zasvěceného života

Salesiánská oratoř v Don Boscu (Ostrava)

Setkání rodin

Den andělů v rámci festivalu Slezská lilie

ZÁVĚREČNÁ AKTIVITA: DIECÉZE – TO JSME I MY

Metoda: práce s fotografií, příp. koláž, nebo jiná vlastní aktivita

Pomůcky: podle vybrané aktivity

10. stránka (snímek č. 11): **MY V NAŠÍ DIECÉZI**

Tato stránka je určena pro všechny, kteří s komiksem pracovali, a nechává prostor k tvůrčí aktivitě. Žáci si vyberou jednu z nich.

- První z aktivit je popsána na posledním snímku prezentace: Poslední stránka je pro vás. Vyfotografujte se, podepište, nakreslete společenství dětí vaší farnosti nebo skupinu, která spolu chodí do náboženství, zkrátka, představte sami sebe...
- Žáci mohou navštívit některé z míst, o kterých v rámci tématu byla řeč a na poslední snímek mohou vytvořit koláž z fotografií tohoto místa. Každý může připojit krátkou reflexi, jak na něj toto místo zapůsobilo.
- Žáci mohou v malých skupinách navrhnout otázky pro biskupa, společně jich několik vybrat a zvolit formu, jakou je panu biskupovi položí.

REFLEXE

Shrnující otázky k předchozí práci: „**Co jsi o diecézi předtím nevěděl/a, a teď už víš? Co pro tebe bylo nejzajímavější? O čem by ses chtěl dozvědět více?**“

METODICKÝ MATERIÁL PRO ŽÁKY 2. STUPNĚ ZŠ

CÍLE

Žák

- zpracuje vybranou formou (plakát, koláž ...) své poznatky o ostravsko-opavské diecézi
- vyjádří sounáležitost se společenstvím církve
- vybere nebo navrhne aktivitu, kterou se může zúčastnit života diecéze (nebo je činností diecéze inspirovaná).

CÍLOVÁ SKUPINA

Žáci 6.-9. tříd ZŠ

ČASOVÝ ROZSAH

Jedna vyučovací hodina (45 minut), pokud má skupina více než 10 žáků, je třeba počítat s časem až 60 minut.

¹⁶ Více na: <http://www.doo.cz/dieceze/charita.html>

POMŮCKY

- Powerpointová prezentace
- Pracovní listy
- Košík nebo krabička s piktogramy čtyř způsobů dopravy (viz příloha metodiky)
- Dopisní papír a psací potřeby pro každého žáka

METODICKÝ POSTUP

5.1. ÚVODNÍ AKTIVITA

Metoda: kvíz otázek

Pomůcky: powerpointová prezentace, příp. pracovní list

Vyučující promítne žákům úvodní snímek prezentace a seznámí je s úvodní aktivitou: „Na prvním snímku prezentace vidíte název tématu dnešního setkání. Na začátek mám pro vás připraven krátký kvíz, ve kterém budete vybírat ze tří možností správnou odpověď na otázku, co znamená daný pojem. Správná je vždy jen jedna odpověď.“

Po tomto úvodu vyučující postupně zobrazuje žákům jednotlivé otázky. Správná odpověď se zobrazí po kliknutí na šipku. ▼

Skupina může pracovat společně tak, že žáci říkají odpovědi nahlas, nebo (v případě většího počtu žáků) může vyučující třídu rozdělit na menší skupiny, které budou odpovědi zapisovat na papír. Aktivita může proběhnout i jako soutěž mezi skupinami o větší počet správných odpovědí. Pro případ nemožnosti použití powerpointové prezentace, je součástí metodiky pracovní list s kvízovými otázkami k vytištění.

5.2. TÉMA

Metoda: shromažďování, systematizace a prezentace poznatků

Pomůcky: pracovní listy s texty a obrázky, košík nebo krabička kartiček s piktogramy

Vyučující předem připraví do košíku nebo krabičky kartičky s piktogramy čtyř způsobů dopravy (podle počtu žáků tak, aby byly jednotlivé symboly rovnoměrně zastoupeny) a vybídne žáky, aby si každý jednu kartičku vybral. Tímto způsobem se žáci rozdělí do čtyř skupin.

Poté vyučující rozdává jednotlivým skupinám pracovní listy, vždy jeden s textem a druhý obrazový podle vybraných piktogramů, čtyři způsoby prezentace (křížovku, A-Z kvíz, koláž, kvíz nebo vlastní aktivitu, např. dramatizaci formou interview) a vysvětlí následující činnost: „**V následujících patnácti minutách si ve skupině přečtete informace, které jsou na pracovním listu, a pokuste se společně vhodným způsobem tyto poznatky zprostředkovat ostatním. Můžete použít například formu křížovky, kvízu otázek, soutěže, koláže, nebo jinou. V závěru setkání nám svou práci odprezentujete.**“

Čtyři pracovní listy svým obsahem zachycují čtyři znamení, v nichž se projevuje Boží království v církvi: skrze uskutečňování bratrské lásky a služby (církve sloužící/diakonia), skrze život ve společenství (církve ve společenství/koinonia), skrze hlásání evangelia (církve svědčící/martyria), skrze slavení křesťanských rituálů (církve slavící/liturgia), v aktualizaci na život ostravsko-opavské diecéze.

V průběhu skupinové práce se vyučující ujistí, zda každá skupina pochopila zadání, případně žákům poradí nebo vysvětlí zadání znovu. Pokud je ve skupině malý počet žáků, použije vyučující jen některé pracovní listy. Na tuto činnost je nutné nechat žákům nejméně 15-20 minut času. Po uplynutí tohoto času jednotlivé skupiny postupně prezentují svou práci. Všechny prezentace vyučující položí na viditelné místo ve třídě a ocení práci jednotlivých skupin.

5.3. ZÁVĚREČNÁ AKTIVITA

Dopis biskupovi

Metoda: osobní vyjádření

Pomůcky: psací potřeby a dopisní papír

Vyučující rozdává žákům dopisní papíry a pozve je k následující činnosti: „*V předchozí aktivitě jste se seznámili s životem křesťanů v naší diecézi v dnešní době. Nyní vás chci pozvat, abyste se v duchu přenesli do roku 2036 a představili si, jak bude vypadat náš*

Život v naší diecézi (farnosti, církvi) za dalších 20 let. Kolik vám bude let? Kde a čím budete? Jaká bude v té době církev ve vaší farnosti, v naší diecézi, v naší republice? Napište o tom dopis otci biskupovi. Napište, jak byste si přáli, aby církev za 20 let žila i o tom, co pro tyto své představy chcete udělat vy sami.“

Pokud na tuto aktivitu nezbude čas v rámci samotného setkání, mohou žáci dopis napsat doma, případně v následující hodině.

Napsané dopisy může katecheta donést na KPC, nebo poslat elektronickou formou na adresu: mkorpasova@doz.cz. Dopisy budou předány otci biskupovi, případně uveřejněny v diecézním časopise.

Můžeme se zúčastnit

metoda: projektová práce

pomůcky: pracovní listy z předchozí aktivity, pro každou skupinu papír a psací potřeby, příp. tablet nebo notebook (mobil)

Žáci mohou vytvořit menší skupiny a vybrat si aktivitu, které se zúčastní. Aktivita může vycházet z pracovních listů (nebo žáci navrhnou svou vlastní). Skupina se domluví na jednotlivých krocích aktivity a sepíše je. Součástí může být i propagace mezi spolužáky (např. plakát nebo pozvánka). Žáci mohou pracovat s digitální technikou.

Jednotlivé skupiny své návrhy prezentují ostatním.

ZÁVĚR A REFLEXE

Otázky k reflexi

- Která z oblastí života diecéze (služba, společenství, hlásání, slavení) je ti nejsympatičtější? Proč?
- Co podle tebe dělá diecézi „živou“?
- Kde dnes vnímáš církev nejbližší svému každodennímu životu?

K přípravě metodiky byly použity tyto zdroje:

PEŠEK, Jiří. *Seriál o katechezi*. 2007. DOI:

<http://www.poust.cz/article.asp?nDepartmentID=165&nArticleID=439&nLanguageID=1>.

Internetová encyklopedie Karmelitánského nakladatelství, dostupná z: <http://www.iencyklopedie.cz/>

Autoři fotografií:

Zdroj: BOO

Autor: Martin Kovář – Vlastní dílo, CC BY 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=2923878> fotka Bílá

Autor: Kroc – Vlastní dílo (own work by uploader), CC BY 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=6274048>
Bukovec

https://commons.wikimedia.org/wiki/User:Ben_Sk%C3%A1la/2014/11-8#/media/File:B%C3%AD%C3%A1-Voda-h%C5%99bitov2014e.jpg Hřbitov v Bílé Vodě

CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=313344>